

Beslutningsforslag nr. **B 171**

Folketinget 2009-10

Fremsat den 26. marts 2010 af Kirsten Brosbøl (S), Christine Antorini (S), Ole Sohn (SF), Nanna Westerby (SF), Ole Sohn (SF), Marianne Jelved (RV), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Margrethe Vestager (RV), Morten Østergaard (RV), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af et uddannelsespolitisk råd

Folketinget pålægger regeringen at nedsætte et uddannelsespolitisk råd, som skal være rådgivende for Folketinget og regeringen.

Rådet får som sin første opgave at komme med oplæg til en handlingsplan for, hvordan henholdsvis 95 pct.-målsætningen for ungdomsuddannelse og 50 pct.-målsætningen for videregående uddannelse

kan opnås i 2015. Derudover skal rådet efter anmodning eller på eget initiativ rådgive regering og Folketing om uddannelsespolitiske spørgsmål. Rådet kan nedsætte et antal underudvalg eller sektorråd, som fokuserer på bestemte uddannelser eller tværgående problemstillinger.

Bemærkninger til forslaget

Målsætningerne om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse og 50 pct. skal have en videregående uddannelse i 2015, er langt fra at blive opnået. Faktisk går udviklingen den forkerte vej. Under den nuværende regering har færre fået en uddannelse.

Det er indiskutabelt, at dette har store konsekvenser for den enkelte og for samfundet. Senest har beregninger fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vist, at uddannelsesefterslæbet betyder, at Danmark i perioden 2009 til 2015 vil gå glip af 5,8 mia. kr. om året, fordi 2015-målsætningen ikke er opfyldt.

Hidtil har regeringen sat sin lid til, at uddannelsesniveaulet ville stige, når antallet af arbejdspladser til de unge faldt. Desværre har den nuværende økonomiske krise ikke sikret gennemførelse og søgning i et omfang, der kan bidrage til opfyldelse af målsætningerne. Tværtimod risikerer den aktuelle nedgang i økonomien at spænde ben for målsætningerne på grund af nedgang i antallet af praktikpladser, langtidsløshed og marginalisering blandt unge arbejdsløse. Krisen har dermed gjort det endnu mere aktuelt at se på, hvordan vi undgår at tabe årgange til ledighed og ringe udsigter på arbejdsmarkedet.

Regeringen har ikke fremlagt en handlingsplan for, hvordan man har tænkt sig at rette op på uddannelsesefterslæbet. Der er ingen plan for, hvordan det øgede optag skal fordele sig på uddannelserne, hvordan man vil bekæmpe frafaldet og den negative sociale arv i uddannelserne, og det faktum, at drengene sakker bagud i uddannelsessystemet. Samtidig stiller internationaliseringen uddannelserne og de uddannelsessøgende over for en række nye udfordringer og muligheder. Endelig er spørgsmålet, om 95 pct.- og 50 pct.-målsætningerne overhovedet er ambitiøse nok i fremtiden, hvor mangelen på veluddannet arbejdskraft vil øges.

Da disse problemstillinger ikke vurderes at ville forsvinde eller aftage i relevans inden for en overskuelig årrække, og da der er behov for at sikre sammenhæng og helhed i uddannelsessystemet, foreslås det derfor at nedsætte et uddannelsespolitisk råd, som på baggrund af den nødvendige indsigt i uddannelsesområdet kan analysere og identificere barrierer og muligheder for at nå de uddannelses-

politiske målsætninger og påpege behovet for at sætte nye mål og tage nye initiativer for at opnå disse. Rådet erstatter ikke eksisterende råd som Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU).

Formålet med at nedsætte et uddannelsespolitisk råd er at give Folketinget og regeringen bedre mulighed for uddannelsespolitisk rådgivning. Et uddannelsespolitisk råd får mere permanent karakter end en kommission, hvilket vil sikre en løbende overvågning af uddannelsesområdet og dermed en kontinuerlig videnopsamling og identifikation af udfordringer og mulige løsninger.

Der er således en parallel til den opgave, som Danmarks Forskningspolitiske Råd (DFR) varetager på forskningsområdet. Der kan også drages en parallel til Det Centrale Uddannelsesråd, som eksisterede fra 1973 til 1982. Det Centrale Uddannelsesråd var rådgivende i spørgsmål om uddannelsessystemet som helhed, mens fire såkaldte sektorråd skulle rådgive om henholdsvis fortsatte skoleuddannelser, videregående uddannelser, grundskole og ungdoms- og voksenundervisning. Uddannelsesrådene blev nedlagt efter regeringsskiftet i 1982.

Det foreslåede nye uddannelsespolitiske råd skal på tilsvarende vis kunne nedsætte et antal underudvalg, der fokuserer på særlig prioriterede uddannelsespolitiske problemstillinger, bestemte uddannelser eller tværgående problemstillinger.

2015-målene

Rådets første opgave skal være udarbejdelse af oplæg til en handlingsplan til opnåelse af 2015-målene for uddannelse. Som nævnt går udviklingen den forkerte vej. Hvis man ser på regeringens egen opgørelse efter den såkaldte profilmodel, er det ikke 95 pct., som målsætningen siger, men 80 pct., der får en ungdomsuddannelse, mod 83 pct. i 2001. Hvad angår videregående uddannelse, er det knap 45 pct. af en ungdomsårgang, der i 2007 forventes at opnå en videregående uddannelse, mod knap 46 pct. i 2006.

I forbindelse med en analyse af målsætningerne og udarbejdelse af anbefalinger til realisering af

2015-målene skal bl.a. følgende områder være belyst i handlingsplanen:

- Kvalitet i uddannelserne og mål for uddannelserne.
- Overgange/barrierer mellem grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse og mellem henholdsvis kort og mellemlang videregående uddannelse og lang videregående uddannelse, herunder optagelsesprocedurer og vejledning.
- Årsager til og løsninger på frafalds- og gennemførelsesproblematikken.
- Sammenhæng mellem uddannelser og arbejdsmarked, herunder ledighed og mangel på arbejdskraft på fremtidens arbejdsmarked.
- Social mobilitet i uddannelsessystemet.
- Kønsrelaterede problemer og skævheder i uddannelserne.
- Udfordringer for etniske minoriteter.
- Effekterne af den demografiske udvikling i forhold til 95 pct.- og 50 pct.-målsætningerne.
- Fordelingen af det nødvendige meroptag på henholdsvis KVVU (korte videregående uddannelser), MVU (mellemlange videregående uddannelser) og LVU (lange videregående uddannelser) og behovet for øget kapacitet på de forskellige uddannelser, herunder de samfundsmæssige og institutionelle økonomiske konsekvenser heraf.
- Rammer for nye lærings- og samarbejdsformer for de studerende, herunder lokaler, læremidler, pædagogiske kompetencer, ledelsesforhold etc.
- Internationalisering.
- Unges forudsætninger for uddannelse, bl.a. boliger, fritid, studiemiljø og social- og sundhedsindsatser.

Operationalisering og afgrænsning

På grund af opgavens omfang og kompleksitet kan det uddannelsespolitiske råd nedsætte to un-

derudvalg for henholdsvis ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. Samarbejdet mellem disse to underudvalg er centralt, idet uddannelsesopgaven fordrer en samlet koordinering mellem ungdomsuddannelsesstilbud og videregående uddannelses-tilbud. Der fordres derfor en belysning af, i hvilken grad det forudgående uddannelsessystem bevirker manglende søgning og frafald m.v. på de videregående uddannelser.

I forbindelse med rådets første opgave afgrænses opgaven fra grundskoleområdet ved at fokusere på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser og koblingen imellem de to sektorer og mellem de forskellige områder inden for sektorerne. Der kan dog også ses på overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelser, ligesom det kan være nødvendigt at inddrage samarbejdet med andre aktører, som har betydning for uddannelses gennemførelsen (f.eks. kommuner og sundhedsvæsen). Dermed udelukkes det ikke, at rådet i sit videre arbejde også beskæftiger sig med grundskolen f.eks. som forudsætning for at tage videre uddannelse.

Uddannelsesrådet skal ikke beskæftige sig med uddannelsesindehold og fagligt niveau i snæver faglig forstand, men koncentrere sig om uddannelsessystemets strukturelle indretning og rammer.

Uddannelsesrådet skal være uafhængigt af, men i dialog med og indhente oplysninger fra andre relevante institutioner eller rådgivningsorganer, der i forvejen er knyttet til de enkelte sektorer og uddannelsesområder.

Sammensætning

Uddannelsesrådet bør sammensættes bredt med deltagelse af institutionsrepræsentanter (herunder repræsentanter for elever/studerende), forskere, internationale eksperter og arbejdsmarkedets parter. Det er afgørende, at rådets medlemmer besidder faglig indsigt i uddannelsesområdet.

*Skriftlig fremsættelse***Kirsten Brosbøl (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et uddannelsespolitisk råd.

(Beslutningsforslag nr. B 171).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.